

ПРАВИЛА ШИФРИРАЊА - СПОЉАШЊИ УЗРОК МОРБИДИТЕТА

20 СПОЉАШЊИ УЗРОК МОРБИДИТЕТА

2001 КОРИШЋЕЊЕ ШИФАРА ЗА СПОЉАШЊИ УЗРОК И ЊИХОВ РЕДОСЛЕД

Шифре У50–У98 не треба користити као основни узрок хоспитализације. Оне се користе као додатне шифре да би се идентификовао спољашњи узрок стања класификованим у Поглављу 19 *Озледе, тровање и друге последице спољашњих узрока* и могу се користити као шифре пратећих дијагноза за стања из других поглавља која имају спољашњи узрок.

Шифра спољашњег узрока треба да се користи са шифрама из категорија S00–T98 и од Z04.1–Z04.5, као и шифрама за компликације и абнормалне реакције које су класификоване ван поглавља о повредама (S00–T98).

Уколико је потребно, може се доделити и више од једне шифре за спољашњи узрок. Шифре за спољашњи узрок треба да се додају одмах након шифре главне дијагнозе на коју се односе. Уколико је потребно више шифара за спољашњи узрок, мора се водити рачуна да се не избаце значајне дијагнозе како би се шифрирало више спољашњих узрока.

Шифре које не захтевају шифру спољашњег узрока

Стања узрокована спољашњим догађајима приказана су одређеним шифрама у Поглављима 1-18. Неке од тих шифара не захтевају додавање шифре спољашњег узрока (видети доле наведену листу). Шифра спољашњег узрока није потребна јер је информација о спољашњем узроку укључена у шифру дијагнозе, па ни додаток шифре спољашњег узрока не даје нове информације.

ШИФРА / ОПИС

- L23.0 *Контактна алергијско запаљење коже узроковано металима*
- L23.1 *Контактна алергијско запаљење коже узроковано лепковима*
- L23.2 *Контактна алергијско запаљење коже узроковано козметичким препаратима*
- L23.4 *Контактна алергијско запаљење коже узроковано бојама*
- L23.5 *Контактна алергијско запаљење коже узроковано осталим хемијским супстанцама*
- L23.6 *Контактна алергијско запаљење коже узроковано контактом коже с храном*
- L23.7 *Контактна алергијско запаљење коже узроковано биљкама (искључене биљке конзумиране као храна)*
- L24.0 *Контактна токсичко запаљење коже узроковано детерџентима*
- L24.1 *Контактна токсичко запаљење коже узроковано уљима и мазивима*

- L24.2 *Контактнo токсичкo запаљење кожe узрокованo растварачимa*
- L24.3 *Контактнo токсичкo запаљење кожe узрокованo козметичким препаратимa*
- L24.5 *Контактнo токсичкo запаљење кожe узрокованo осталим хемијским супстанцама*
- L24.6 *Контактнo токсичкo запаљење кожe узрокованo контактом кожe с храном*
- L24.7 *Контактнo токсичкo запаљење кожe узрокованo биљкама, изузевши оне конзумиране као храна*
- L24.8 *Контактнo токсичкo запаљење кожe узрокованo осталим чиниоцима*
- L25.0 *Контактнo запаљење кожe узрокованo козметичким препаратимa*
- L25.2 *Контактнo запаљење кожe узрокованo бојама*
- L25.3 *Контактнo запаљење кожe узрокованo осталим хемијским супстанцама*
- L25.4 *Контактнo запаљење кожe узрокованo контактом кожe с храном*
- L25.5 *Контактнo запаљење кожe узрокованo биљкама, изузевши оне конзумиране као храна*
- L25.8 *Контактнo запаљење кожe узрокованo осталим чиниоцима*
- L55.0 *Опекотина узрокована сунчаним зрацима, првога степена*
- L55.1 *Опекотина узрокована сунчаним зрацима, другога степена*
- L55.2 *Опекотина узрокована сунчаним зрацима, трећега степена*
- L55.8 *Друга опекотина узрокована сунчаним зрацима,*
- L55.9 *Опекотина узрокована сунчаним зрацима, неозначена*
- L56.2 *Фотоконтактнo запаљење кожe (берлодуе дерматитис)*
- L56.3 *Копривњача узрокована сунцем*
- L56.4 *Разнолики светлосни осип*
- L56.8 *Друге означене акутне кожне промене узроковане ултраљубичастим зрачењем*
- L56.9 *Акутна промена на кожи узрокована ултраљубичастим зрачењем, неозначена*
- L57.0 *Кератоза кожe изложене сунцу*
- L57.1 *Ретикулоидна промена кожe изложене сунцу*
- L57.2 *Ромбоидна промена кожe потиљка*
- L57.3 *Циваттеова поикилодерма*
- L57.4 *Старачка млитавост кожe*
- L57.5 *Зрнасти тумор кожe узрокован излагањем сунцу*
- L57.8 *Друге промене кожe узроковане дужевременим дејством нејонизујућих зрачења*
- L57.9 *Промена кожа узрокована дужевременим дејством нејонизујућих зрачења, неозначена*
- O34.2 *Брига о мајци због ожилъка материце од раније операције*
- O86.0 *Инфекције хируршке ране у току порођаја*
- O90.0 *Прскање ране царског реза*
- O90.1 *Прскање ране на међици настале током порођаја*
- O90.2 *Крвни угрушак ране настале током порођаја*
- P04.0 *Анестезија и аналгезија мајке у трудноћи и порођају са последицама по плод и новорођенче*
- P04.2 *Мајчино пушење дувана са последицама по плод и новорођенче*
- P04.3 *Алкохолизам мајке са последицама по плод и новорођенче*
- P04.6 *Излагање мајке хемијским супстанцама са последицама по плод и новорођенче*
- P04.8 *Други штетни фактори мајке са последицама по плод и новорођенче*

- P10.0 *Крварење под тврду можданицу новорођенчета у току порођаја*
- P10.1 *Мождано крварење услед порођајне повреде*
- P10.2 *Крварење у коморе мозга новорођенчета у току порођаја*
- P10.3 *Крварење под мрежасту можданицу новорођенчета у току порођаја*
- P10.4 *Раздеротина шатора малог мозгановорођенчета у току порођаја*
- P10.8 *Друге раздеротине и крварења у лобањи новорођенчета у току порођаја*
- P10.9 *Раздеротина и крварење у лобањи новорођенчета у току порођаја, неозначена*
- P11.0 *Оток мозга новорођенчета услед порођајне повреде*
- P11.1 *Друго означено оштећење мозга новорођенчета у току порођаја*
- P11.2 *Неозначено оштећење мозга новорођенчета у току порођаја*
- P11.3 *Повреда нерва лица новорођенчета у току порођаја (нервус фациалис)*
- P11.4 *Повреда других нерава лобање новорођенчета у току порођаја*
- P11.5 *Повреда кичме и кичмене мождине новорођенчета у току порођаја*
- P11.9 *Повреда централног нервног система новорођенчета у току порођаја, неозначена*
- P12.0 *Крвни надув главе новорођенчета услед порођајне повреде*
- P12.1 *Порођајни надув главе новорођенчета у току порођаја*
- P12.2 *Крварење меких ткива крова лобање новорођенчета узроковано порођајним повредама*
- P12.3 *Модрица поглавине новорођенчета услед порођајне повреде*
- P12.4 *Повреде поглавине новорођенчета мониторинг системом*
- P12.8 *Друге порођајне повреде поглавине новорођенчета*
- P12.9 *Порођајна повреда поглавине новорођенчета, неозначена*
- P13.0 *Прелом лобање новорођенчета у току порођаја*
- P13.1 *Друге повреде лобање новорођенчета у току порођаја*
- P13.2 *Повреда бутњаче (фемура) новорођенчета у току порођаја*
- P13.3 *Повреда других костију новорођенчета у току порођаја*
- P13.4 *Прелом кључњаче (клавикуле) новорођенчета у току порођаја*
- P13.8 *Друге повреде кости новорођенчета у току порођаја*
- P13.9 *Повреда кости новорођенчета у току порођаја, неозначена*
- P14.0 *Ербова одузетост новорођенчета у току порођаја*
- P14.1 *Клумпкеова одузетост новорођенчета у току порођаја*
- P14.2 *Одузетост дијафрагмалног живца (нервус пхреницус) новорођенчета у току порођаја*
- P14.3 *Друге повреде ручног нервног сплета новорођенчета у току порођаја*
- P14.8 *Повреде других делова периферног нервног система новорођенчета у току порођаја*
- P14.9 *Повреда периферног нервног система новорођенчета у току порођаја, неозначена*
- P15.0 *Повреде јетре новорођенчета у току порођаја*
- P15.1 *Повреда слезене новорођенчета у току порођаја*
- P15.2 *Повреда косог мишића врата новорођенчета током порођаја*
- P15.3 *Повреда ока новорођенчета у току порођаја*
- P15.4 *Повреда лица новорођенчета у току порођаја*
- P15.5 *Повреда спољњих полних органа новорођенчета у току порођаја*
- P15.6 *Изумираје поткожног масног ткива новорођенчета у току порођаја*
- P15.8 *Друге означене повреде новорођенчета у току порођаја*
- P15.9 *Повреда новорођенчета у току порођаја, неозначена*

Напомена: Постоје одређене ситуације у којима није обавезно додати шифру спољашњег узрока као додаток шифри из поглавља с повредама (S00-T98).

2004 АЛЕРГИЈСКЕ РЕАКЦИЈЕ, НЕОЗНАЧЕНЕ

Алергијске реакције, неозначене, шифрирају се шифром T78.4 *Алергија, неозначена*. Уколико узрочни агенс није познат, спољашњи узрок алергијске реакције се шифрира са X59 *Излагање неозначеним факторима*.

2005 ТРОВАЊА И ПОВРЕДЕ – ИНДИКАЦИЈА НАМЕРЕ

Постоје категорије у оквиру класификација шифри спољашњих узрока које дозвољавају разврставање тровања и повреда према томе да ли су задесна; самоубилачка или последица самоповређивања; убилачка или повреде намерно нанесене од стране другог лица; или неутврђене.

Напомена: Не претпостављати намеру. Намера треба да буде **документована** од стране лекара.

X40–X49 Случајно тровање или излагање токсичним супстанцама

Укључује:

- случајно предозирање лековима
- грешком дат или узет погрешан лек
- лек узет омашком
- грешке / несреће у употреби лекова, медикамената и биолошких супстанци у медицинским или хируршким процедурама.

X60–X84 Намерно самоповређивање

Ове категорије се користе за повреде и тровања означена као:

- намерно самоповређивање или самотровање
- самоубиство (покушај).

Напомена: Повреде нанесене самом себи, без наведене намере о самоповређивању, требало би шифрирати из категорија Y10–Y34 *Догађаји са неодређеном намером*.

X85–Y09 Насиље

Ове категорије су резервисане за повреде или тровања окарактерисана као:

- убиство
- повреде нанесене од стране друге особе са намером да се неко повреди или убије, без обзира на средство.

Y10–Y34 Догађаји са неодређеном намером

Шифре из ове категорије се користе када није утврђено постојање намере, тј. повреде се не могу класификовати као случајне, самоповређивање, нити као напад.

2008 ПОЧИНИЛАЦ НАПАДА, ЗЛОУПОТРЕБЕ ИЛИ НЕМАРА

У случају напада, нанесене повреде би требало шифрирати као основни узрок хоспитализације. Шифра спољашњег узрока се додељује из категорија X85–Y09 *Напад* без обзира на механизам наношења повреде (убадање, ударање, опекотина).

Напомена: За категорије X85–X91, X93, X96–X98, Y00– Y01 и Y04–Y09 се додаје 0 као четврти карактер.

2009 СРЕДСТВА ЗА ПРЕВОЗ КОЈИМА СЕ КОРИСТЕ ПЕШАЦИ

Превоз пешака укључује средства за транспорт којима се користе пешаци, нпр. превозна средства као што су скутери, ролшуре, инвалидска колица, скејтбордови, итд.

1. Сваки евентуални пад после превоза пешака, шифрира се из групе V00-V09.
2. Када се два пешака сударе, то се шифрира као W03 *Други падови на истом нивоу узроковани сударом са другом особом или гурањем од стране друге особе*, или W51 *Ударање или налетање од стране друге особе*
3. Ако пад укључује средство за превоз пешака, шифрира се као W02 *Пад са клизаљкама за лед, скијама, котуралјкама или даском са точковима*
4. Група V00 *Пешак повређен у судару са средством за транспорт пешака*, укључује судар где су један или оба пешака на средству за транспорт

ПРИМЕР:

Пацијент је примљен у болницу због контузије торакса. Био је у инвалидским колицима и прелазио улицу када га је ударио мотоцикл.

Шифре:

S20.2 *Контузија торакса*

V02.1 *Пешак повређен ударом моторног возила са два или три точка у саобраћајном удесу*

Додати адекватну шифру за место догађаја (Y92.-)